

*Dit document hoort bij [De Netwerkmaatschappij deel 24: The Game](#) door Roeland Smeets.
Het betreft een citaat uit [Homo ludens](#) (1950) – Johan Huizinga.*

[p. 237]

Toen ik eenige jaren geleden een aantal bedenkelijke verschijnselen van het hedendaagsche gemeenschapsleven onder de benaming Puerilisme meende te mogen samenvatten, had ik het oog op een reeks van activiteiten, waarin de mensch van heden, vooral als lid van een of andere collectiviteit optredende in organisatie, zich naar maatstaven van den puberteits- of van den knapenleeftijd schijnt te gedragen. Het betrof voor een groot deel gewoonten die hetzij veroorzaakt of in de hand gewerkt worden door de techniek van het moderne geestelijk verkeer. Daaronder valt bijvoorbeeld de gemakkelijk bevredigde maar nooit verzadigde behoefte aan banale verstrooiing, de zucht tot grove sensatie, de lust aan massavertoon. Op iets dieper liggend niveau sluiten daarbij aan: de levendige clubgeest met zijn aanleide van zichtbare onderscheidingsteekenen, formeele handgebaren, herkenning- en aankondigingsgeluiden (yell's, kreten, groetformules), het optrekken in marschpas en marschorde enz.. Een aantal eigenschappen, die psychologisch dieper geworteld liggen dan de genoemde, en die men eveneens het best onder den term puerilisme kan begrijpen, zijn het ontbreken van gevoel voor humor, het warmlopen op een woord, de verregaande ergdenkendheid en onverdraagzaamheid tegenover niet groepsgeenoten, de mateloze overdrijving in lof en blaam, de toegankelijkheid voor elke illusie die de eigenliefde of het beroepsbesef vleit. Veel van deze pueriele trekken vindt men ook in vroegere beschavingstijdperken ruimschoots vertegenwoordigd, doch nooit in de massaliteit en met de brutaliteit, waarmee zij in het openbare leven van heden zich breed maken.